

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. november 2020
(OR. en)

12790/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0325(NLE)

WTO 314
AGRI 415

ETTEPANEK

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ,
direktor

Kättesaamise
kuupäev: 10. november 2020

Saaja: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

Komisjoni dok nr: COM(2020) 729 final

Teema: Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa
Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogus seoses
sellise otsuse vastuvõtmisega, millega vabastatakse teatavate
toiduainete ostmine ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 729 final.

Lisatud: COM(2020) 729 final

Brüssel, 10.11.2020
COM(2020) 729 final

2020/0325 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maaailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogus seoses sellise otsuse vastuvõtmisega, millega vabastatakse teatavate toiduainete ostmine ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) peanõukogus võetav seisukoht ettepaneku kohta, mille eesmärk on vabastada ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest toiduained, mida Maailma Toiduprogramm ostab mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamisleping (Marrakechi leping)

Kavandatava nõukogu otsuse eesmärk on volitada Euroopa Komisjoni toetama liidu nimel otsust, mis võetakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) peanõukogus. Maailma Kaubandusorganisatsioon asutati Marrakechi lepinguga (edaspidi „WTO leping“), mis jõustus 1. jaanuaril 1995.

Euroopa Liit on lepingu osaline.

2.2. Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverents ja peanõukogu

Vastavalt WTO lepingu IV artikli lõikele 1 on ministrite konverents volitatud tegema otsuseid kõigis küsimustes mis tahes mitmepoolse kaubanduslepingu alusel.

WTO lepingu IV artikli lõike 2 kohaselt täidab ministrite konverentsi istungite vahelisel ajal selle ülesandeid peanõukogu.

Vastavalt WTO lepingu IX artikli lõikele 1 teevad WTO organid oma otsused konsensuse alusel.

2.3. Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogu kavandatav akt

GATT 1994 XI artikli lõike 2 punkti a kohaselt lubatakse WTO liikmetel kehtestada ekspordikeelde ja -piiranguid põllumajandustoodetele, sealhulgas humanitaareesmärkidel kasutatavatele toiduainetele, vastavalt WTO põllumajanduslepingu artiklis 12 sätestatud eeskirjadele.

COVID-19 pandeemia ajal on mõned WTO liikmed hakanud põllumajandustoodete suhtes taas kohaldama ekspordipiiranguid või -keelde.

WTO peanõukogult võidakse 2020. aasta detsembris toimuval või sellele järgneval 2021. aasta istungil nõuda, et ta võtaks vastu otsuse, mille eesmärk on vabastada ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest toiduained, mida Maailma Toiduprogramm ostab mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel.

Ettepanek esitatakse, pidades silmas hädavajalikkust humanitaarabi, mida annab Maailma Toiduprogramm ning mis on COVID-19 pandeemia ja muude kriiside valguses muutunud veelgi kiireloomulisemaks.

WTO otsused võetakse vastu konsensuse alusel. Seetõttu peab nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel vastu võtma otsuse, millega volitatakse ELi konsensusega ühinema.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada Euroopa Liidul ühineda konsensusega võtta vastu otsus, millega vabastatakse Maailma Toiduprogrammi poolt mittekaubanduslikel

humanitaareesmärkidel ostetavad toiduained ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest. Võimaluse korral tuleks see otsus vastu võtta juba 2020. aasta detsembris toimuval või sellele järgneval 2021. aasta WTO peanõukogu istungil.

Liidu jaoks on äärmiselt oluline, et nõukogu otsus, mille eesmärk on ühineda selles küsimuses konsensusega peanõukogus, võetaks vastu õigeaegselt, et EL saaks kaitsta oma seisukohta WTOs, võttes eelkõige arvesse Covid-19 pandeemiast tingitud kiireloomulist humanitaarolukorda.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on ette nähtud otsuste vastuvõtmine, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organ liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

WTO ministrite konverents on WTO asutamislepinguga loodud organ, millel on lepingu artikli IV lõike 1 kohaselt pädevus võtta vastu otsuseid kõigis mitmepoolsete kaubanduslepingutega hõlmatud küsimustes, sh õigusliku toimega otsuseid.

WTO lepingu IV artikli lõike 2 kohaselt täidab ministrite konverentsi kohtumiste vahelisel ajal tema ülesandeid peanõukogu.

Eespool osutatud kavandatud aktid on õigusliku toimega aktid, kuna need võivad mõjutada liidu õigusi ja kohustusi.

Kavandatud õigusaktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, mis on nõutav tulenevalt peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna WTO peanõukogu aktiga täiendatakse WTO lepingut, vabastades ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest toiduained, mida Maailma Toiduprogramm ostab mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogus seoses sellise otsuse vastuvõtmisega, millega vabastatakse teatavate toiduainete ostmine ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 22. detsembril 1994 sõlmis liit nõukogu otsusega 94/800/EÜ¹ Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamist käsitleva Marrakechi lepingu („WTO leping“), mis jõustus 1. jaanuaril 1995.
- (2) Vastavalt WTO lepingu IV artikli lõikele 1 on WTO ministrite konverents volitatud tegema otsuseid kõigis mitmepoolsete kaubanduslepingutega hõlmatud küsimustes.
- (3) WTO lepingu IV artikli lõike 2 kohaselt täidab ministrite konverentsi kohtumiste vahelisel ajal tema ülesandeid peanõukogu.
- (4) Vastavalt WTO lepingu IX artikli lõikele 1 teevad WTO organid oma otsused konsensuse alusel.
- (5) WTO peanõukogult võidakse 2020. aasta detsembris toimuval või sellele järgneval 2021. aasta istungil nõuda, et ta kaaluks ettepanekut võtta vastu otsus, mille eesmärk on vabastada ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest toiduained, mida Maailma Toiduprogramm ostab mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel.
- (6) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel WTO peanõukogus võetav seisukoht, kuna otsus, mis vastu võetakse, on liidu jaoks siduv.
- (7) GATT 1994 XI artikli lõike 2 punkti a kohaselt võivad WTO liikmed teatavatel asjaoludel kohaldada ekspordikeelde või -piiranguid. WTO põllumajanduslepingu artiklis 12 on sätestatud lisatingimused, mida WTO liikmed peavad sellistel juhtudel järgima. COVID-19 pandeemia ajal on WTO liikmed kasutanud meetmeid, mis võivad mõjutada ka mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel ostetud toiduaineid.
- (8) Maailma Toiduprogrammi poolt humanitaarabina ostetud kaubad tuleks ekspordikeeldudest ja -piirangutest vabastada, pidades silmas Maailma Toiduprogrammi antavat hädavajalikku humanitaarabi, mis on muutunud COVID-19 pandeemia ajal veelgi olulisemaks.
- (9) Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõike 1 alusel esindab liitu WTO peanõukogus komisjon,

¹ EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogus (edaspidi „WTO peanõukogu“) 2020. aasta detsembris toimuval või sellele järgneval 2021. aasta istungil võetav seisukoht on järgmine:

Kui WTO liikmed jõuavad konsensusele vabastada Maailma Toiduprogrammi poolt mittekaubanduslikel humanitaareesmärkidel ostetud toiduained ekspordikeeldude või -piirangute kohaldamisest, ühineb liit selle konsensusega. Väiksemaid muudatusi otsuse eelnõus võivad liidu esindajad WTO peanõukogus teha ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*